

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

БРОЈ 11

Београд, 20. април 2015.

ГОДИНА СХХХIV

Цена овог броја је 195 динара
Годишња претплата је 7.150 динара

208.

На основу члана 14. став 2. тачка 46) и става 3. Закона о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон, 104/09 – др. закон и 10/15) и члана 4. став 2, члана 5. став 1. и члана 102. став 1. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон и 43/11 – УС), министар одбране доноси

П Р А В И Л Н И К О ЗАШТИТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

И. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се начин и поступак планирања, организовања, спровођења и контроле заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1) **биоцидни производ** јесте активна супстанца или смеша која садржи једну или више активних супстанци, припремљена у облику у којем се снабдевају корисници, а чија је намена да хемијски или биолошки уништи, одврати, учини безопасним, спречи деловање или контролише непожељне организме;

2) **власник отпада** јесте организациони део Министарства одбране и Војске Србије који производи, поседује односно складишти отпад и који га кроз материјално књиговодство дужи;

3) **војно постројење** је једна или више технолошких линија, погона или производних целина у оквиру команде, јединице и установе Војске Србије, војне јединице и војне установе која је организационо и функционално везана за Министарство одбране и привредног друштва које је у складу са законом регистровано за производњу наоружања и војне опреме чији је оснивач Република Србија, односно које у целини или делимично послује капиталом у државној својини, у складу са законом и оснивачким актом;

4) **војно складиште** је складиште сировина, енергената или готових производа које користи команда, јединица и установа Војске Србије, војна јединица и војна установа која је организационо и функционално везана за Министарство одбране или привредно друштво које је у складу са законом регистровано за производњу наоружања и војне опреме чији је оснивач Република Србија, односно које у целини или делимично послује капиталом у државној својини, у складу са законом и оснивачким актом;

5) **гранична вредност емисије** је максимално дозвољена вредност концентрације загађујуће материје у отпадним гасовима из стационарних и покретних извора загађења која може бити испуштена у ваздух у одређеном периоду односно маса изражена одређеним специфичним параметрима, концентрација и/или ниво емисије који не може бити прекорачен у току једног или више временских периода;

6) **емисија** јесте испуштање и истицање загађујућих материја у гасовитом, течном и чврстом агрегатном стању или емисије енергије из извора загађивања у животну средину;

7) **животна средина** јесте скуп природних и створених вредности чији комплексни међусобни односи чине окружење односно простор и услове за живот;

8) **загађивач** јесте организациони део Министарства одбране и Војске Србије који својом активношћу или неактивношћу загађује животну средину;

9) **загађивање животне средине** јесте уношење загађујућих материја или енергије у животну средину изазвано људском делатношћу или природним процесима које има или може имати штетне последице на квалитет животне средине и здравље људи;

10) **загађујуће материје** јесу материје чије испуштање у животну средину утиче или може утицати на њен природни састав, особине и интегритет;

11) **заштићено природно добро** јесте очувани део природе посебних вредности и одлика (геодиверзитета, биодиверзитета, предела, пејзажа и др.), који има трајни еколошки, научни, културни, образовни, здравствено-рекреативни, туристички и други значај, због чега као добро од општег интереса ужива посебну заштиту;

12) **заштита животне средине** представља скуп различитих поступака и мера који спречавају угрожавање животне средине са циљем очувања биолошке равнотеже;

13) **извори јонизујућих зрачења** јесу материје, уређаји и објекти који емитују или могу да емитују јонизујућа зрачења;

14) **јонизујућа зрачења** јесу електромагнетска или честична зрачења која могу да произведу јоне и проузрокују штетне ефекте по живот и здравље људи и животну средину;

15) **каталог отпада** јесте збирна листа неопасног и опасног отпада;

16) **класификација отпада** јесте поступак сврставања отпада на једну или више листа отпада које су утврђене посебним прописом, а према његовом пореклу, саставу и даљој намени;

17) **лице за заштиту животне средине** јесте стручно лице одговарајућег степена стручне спреме са радним искуством у области послова заштите животне средине на формацијском месту референта заштите животне средине односно на радном месту на којем се обављају послови заштите животне средине;

18) **медицински отпад** јесте отпад који настаје из објеката у којима се обавља здравствена заштита људи или животиња и/или са других места у којима се пружају здравствене услуге (дијагностика, експериментални рад, лабораторија, чишћење, одржавање и дезинфекција простора и опреме), а обухвата неопасан и опасан медицински отпад;

19) **надлежни старешина или руководилац** јесте старешина или руководилац овлашћен за одлучивање у управним стварима о правима и дужностима запослених у саставу којим командује или руководи;

20) **нејонизујућа зрачења** јесу електромагнетска зрачења која имају енергију фотона мању од 12,4 eV, која обухватају: ултраљубичасто или ултравиолетно зрачење, видљиво зрачење, инфрацрвено зрачење, радио-фреквенцијско зрачење, електромагнетска поља ниских фреквенција, ласерско зрачење, као и ултразвук или звук чија је фреквенција већа од 20 kHz;

21) **неопасан отпад** јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада;

22) **носилац пројекта** јесте подносилац захтева за добијање дозволе или одобрења за изградњу или реконструкцију објекта или осталих интервенција у природи и природном окружењу односно онај ко планира да обавља или обавља делатност из области која је предмет процене утицаја на животну средину;

23) **опасан отпад** јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован;

24) **опасне материје** јесу хемикалије и друге материје које имају штетне и опасне карактеристике;

25) **оператер** јесте организациони део Министарства одбране и Војске Србије који у складу са прописима управља постројењем, контролише га или је овлашћен за доношење економских одлука у области техничког функционисања постројења;

26) **отпад** јесте свака материја или предмет садржан у листи категорија отпада који власник одбацује, намерава или мора да одбаци, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и прописима којима се уређује материјално и финансијско пословање у Министарству одбране и Војсци Србије;

27) **покретни извор загађивања** је мотор са унутрашњим сагоревањем уграђен у транспортно средство или радне машине;

28) **посебни токови отпада** јесу кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију;

29) **постројење** јесте стационарна техничка јединица у којој се изводи једна или више активности које су утврђене посебним прописом и за чији рад се издаје дозвола, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и која може произвести емисије и загађења;

30) **пројекат** јесте извођење грађевинских радова, уградња инсталација, постројења и опреме, њихова реконструкција, уклањање и/или промена технологије, технологије процеса рада, сировине, репроматеријала, енергената и отпада, као и остале интервенције у природи и природном окружењу;

31) **произвођач отпада** јесте организациони део Министарства одбране и Војске Србије чијом активношћу настаје отпад и/или чијом активношћу претходног третмана, мешања или другим поступцима долази до промене састава или природе отпада, оно што је решењем о расходовању дефинисано као отпад и нус-производ неке производње односно технолошког процеса или технолошког поступка;

32) **професионално изложена лица** јесу лица која раде са изворима јонизујућих зрачења или се у процесу рада налазе у пољима јонизујућих зрачења;

33) **радијациона делатност** јесте свака активност (радња) са изворима јонизујућих зрачења која може довести до повећања нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица и становништва;

34) **радиоактивни отпад** јесте радиоактивни материјал који се не планира за даљу употребу;

35) **регистар извора загађивања животне средине** (катастар загађивача) јесте скуп систематизованих података и информација о врстама, количинама, начину и месту уношења, испуштања или одлагања загађују-

ћих материја у гасовитом, течном и чврстом агрегатном стању или испуштања енергије (буке, вибрација, топлоте, јонизујућег и нејонизујућег зрачења);

36) **реципијент** (пријемник) јесте природни и вештачки водоток, језеро, акумулација и земљиште у које се испуштају отпадне и атмосферске воде;

37) **РСВ** јесу полихлоровани бифенили, полихлоровани терфенили, монометил-тетра-хлородифенилметани, монометил-дихлородифенилметани, монометил-дибромодифенилметани или било која смеша која садржи неку од ових материја у концентрацији већој од 0,005 процентног масеног удела;

38) **стационарни извор загађивања** је стационарна техничка јединица, укључујући и постројење за сагоревање, у којој се изводи једна или више активности које могу довести до загађења ваздуха, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и које могу произвести емисије и загађење;

39) **супстанце које оштећују озонски омотач** јесу супстанце које имају потенцијал оштећења озонског омотача већи од нуле, било да су саме или у мешавини, и то: хлорофлуороугљеници, други потпуно халогеновани хлорофлуороугљеници, халони, угљен-тетрахлорид, метил-хлороформ, метил-бромид, бромофлуороугљоводоници, хлорофлуороугљоводоници и бромохлорометан;

40) **третман отпада** обухвата физичке, термичке, хемијске или биолошке процесе, укључујући и раздвајање отпада, који мењају карактеристике отпада са циљем смањења запремине или опасних карактеристика, олакшања руковања са отпадом или подстицања рециклаже и укључује поновно искоришћење и рециклажу отпада;

41) **удес – техничко-технолошка несрећа** јесте изненадни и неконтролисани догађај или низ догађаја који је измакао контроли приликом управљања одређеним средствима за рад и приликом поступања са опасним материјама у производњи, употреби, транспорту, промету, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању, као што су: пожар, експлозија, хаварија, саобраћајни удес у друмском, речном, железничком и авио-саобраћају, удес у тунелима, хаварија на електроенергетским, нафтним и гасним постројењима, акциденти при руковању радиоактивним и нуклеарним материјама, а чије последице угрожавају безбедност и животе људи, материјална добра и животну средину;

42) **управљање отпадом** јесте спровођење прописаних мера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања;

43) **хемијско оружје** је отровна хемијска супстанца и њени прекурсори, осим за сврхе које нису забрањене Конвенцијом о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уни-

штавању, све док су врсте и количине у складу са циљевима ове конвенције, као и муниција и средства посебно направљени да изазову смрт или повреде отровним својствима хемијских супстанци и свака опрема која је посебно пројектована за употребу у непосредној вези са том муницијом и средствима.

II. ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗОВАЊЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 3.

Заштиту животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије, у оквиру својих овлашћења, планирају и организују: организационе јединице Министарства одбране, органи управе у саставу Министарства одбране и војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и команде, јединице и установе Војске Србије и организационе јединице Генералштаба Војске Србије (у даљем тексту: субјекти заштите животне средине).

Члан 4.

Заштиту животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије чине мере, услови и инструменти за:

- 1) спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине;
- 2) очување природне равнотеже, целovitости, разноврсности и квалитета природних вредности и услова за опстанак свих живих бића;
- 3) одрживо управљање животном средином;
- 4) унапређење квалитета животне средине.

Члан 5.

Субјекти заштите животне средине:

1) одговорни су за сваку активност којом мењају или могу променити стање и услове у животној средини односно за непредузимање мера заштите животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

2) у обавези су да, приликом планирања и реализовања активности, обезбеде:

- (1) рационално коришћење природних богатстава,
- (2) урачунавање трошкова заштите животне средине у оквиру инвестиционих и производних трошкова, као и трошкова одржавања,
- (3) предузимање мера заштите и унапређења животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником.

Члан 6.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да предузимају мере заштите животне средине односно да се у том циљу свака активност планира и спроведе тако:

- 1) да представља најмањи ризик по животну средину и здравље људи;
- 2) да спречи или ограничи утицај на животну средину на самом извору загађивања;
- 3) да проузрокује најмању могућу промену у животној средини;
- 4) да смањи оптерећење простора и потрошњу силовина и енергије у изградњи, производњи, дистрибуцији и употреби;
- 5) да укључи могућност рециклаже;
- 6) да се природне вредности користе под условима и на начин којима се обезбеђује очување природних вредности и заштићених природних добара и дела;
- 7) да се обновљиви природни ресурси користе под условима који обезбеђују њихову трајну и ефикасну обнову и стално унапређивање квалитета;
- 8) да се необновљиви природни ресурси користе под условима који обезбеђују њихово дугорочно економично и разумно коришћење, укључујући ограничавање коришћења стратешких или ретких природних ресурса и супституцију другим расположивим ресурсима, композитним или вештачким материјалима.

Мере из става 1. овог члана остварују се коришћењем најбољих расположивих и доступних технологија, техника и опреме и проценом утицаја на животну средину.

Члан 7.

Субјекти заштите животне средине који у току процеса рада или обављањем функционалних делатности могу озбиљније угрозити животну средину у обавези су да израде анализу и процену утицаја активности на животну средину.

Анализом и проценом утицаја активности на животну средину прикупљају се потребни подаци, анализира и оцењује квалитет чинилаца животне средине и њихова осетљивост на одређеном простору, разматра утицај различитих активности, предвиђају непосредни и посредни штетни утицаји постојећих и планираних активности на чиниоце животне средине и планирају мере и услови за спречавање и отклањање штетних утицаја на животну средину и здравље људи.

На анализу и процену утицаја активности на животну средину, надлежни старешина или руководилац прибавља сагласност претпостављеног.

Члан 8.

Аналізу и процену утицаја на животну средину обавезно израђују сви субјекти заштите животне средине чија је делатност:

- 1) здравствена и превентивномедицинска заштита, ваздухопловна медицина, снабдевање лековима и другим медицинским материјалом;
- 2) научноистраживачки рад и истраживање и развој у области одбрамбених технологија;
- 3) техничко одржавање средстава борбене технике, ремонт ваздухоплова и ваздухопловне опреме и одржавање убојних борбених средстава;
- 4) обезбеђење услова и подршка извођењу колективне обуке јединица Војске Србије;
- 5) војно образовање;
- 6) угоститељство, хотелијерство, туризам, лов, риболов и штампарство;
- 7) изградња и одржавање објеката инфраструктуре;
- 8) складиштење убојних средстава, погонских материјала и других опасних материја.

Аналізу и процену утицаја на животну средину израђују и команде гарнизона (гарнизонских места) Војске Србије.

Члан 9.

Упутство о предузимању мера заштите животне средине као основни документ којим се уређује заштита животне средине израђују:

- 1) у Министарству одбране: војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране чија је делатност војно образовање, превентивномедицинска заштита, здравствена заштита, снабдевање лековима и другим медицинским материјалом, истраживање и развој у области одбрамбених технологија, одржавање убојних борбених средстава, угоститељство, хотелијерство, туризам, лов, риболов, штампарство, изградња и одржавање објеката инфраструктуре;
- 2) у Војсци Србије: команде батаљона односно дивизиона – команде гарнизона, команде јединице и установе ранга бригаде (базе, центра, флотиле), установе чија је делатност научноистраживачки рад, ваздухопловна медицина, техничко одржавање средстава борбене технике, ремонт ваздухоплова и ваздухопловне опреме и јединица која обезбеђује услове и пружа подршку извођењу колективне обуке јединица Војске Србије.

Упутство о предузимању мера заштите животне средине израђују и субјекти заштите животне средине који складиште материје наведене у члану 8. став 1. тачка 8) овог правилника.

Органи управе у саставу Министарства одбране, организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и команде, јединице и установе Војске Србије које нису обухваћене ст. 1. и 2. овог члана организационим наређењем регулишу предузимање мера заштите животне средине.

Члан 10.

Упутство о предузимању мера заштите животне средине садржи одредбе о:

1) начину организовања заштите животне средине (укључујући и одредбе о формирању стручног односно координационог тима);

2) мерама заштите животне средине и начину реализације обавеза које произилазе из прописа Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овог правилника;

3) дужностима и обавезама лица за заштиту животне средине, начину његовог рада, његовим овлашћењима и сарадњи са другим субјектима у области заштите животне средине;

4) дужностима и обавезама у планирању, организовању, спровођењу и контроли реализације мера заштите животне средине;

5) дужностима и обавезама припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране у погледу предузимања мера заштите животне средине;

6) изради планова, евиденција и друге документације у области заштите животне средине, на основу прописа Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овог правилника;

7) поступку благовременог планирања потребних финансијских средстава за извршавање задатака и активности из области заштите животне средине;

8) оспособљавању припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за предузимање мера заштите животне средине;

9) планирању, организацији и реализацији контроле заштите животне средине;

10) другим питањима од значаја за заштиту и унапређење животне средине.

Члан 11.

Субјекти заштите животне средине, у оквиру својих делатности, у обавези су да подстичу, усмеравају и обезбеђују јачање свести о значају заштите животне средине.

Јачање свести о значају заштите животне средине обезбеђује се кроз обуку, научноистраживачки и технолошки развој, усавршавање у процесу рада, информисање и популаризацију заштите животне средине.

Члан 12.

Сви припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране имају право на живот, рад и развој у здравој животној средини и уравнотежен однос животне средине и живота и радних активности.

Лица из става 1. овог члана остварују право на заштиту животне средине у складу са Законом о одбрани, Законом о Војсци Србије, законом којим се уређује интегрални систем заштите животне средине, Правилном службе Војске Србије и овим правилником.

Члан 13.

Надлежни старешина или руководилац у Министарству одбране и Војсци Србије у обавези је да планира, организује, обезбеди, спроведе и контролише предузимање мера заштите животне средине у складу са овим правилником и прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине, а нарочито прописима којима се уређује:

1) процена утицаја планова, програма и пројеката на животну средину;

2) интегрисано спречавање и контрола загађивања;

3) заштита природе;

4) заштита ваздуха, воде, земљишта, шума и геолошких ресурса;

5) управљање хемикалијама;

6) управљање отпадом и посебним токовима отпада;

7) поступак са отпадним водама;

8) заштита од јонизујућих и нејонизујућих зрачења;

9) заштита од буке и вибрација;

10) обезбеђење од хемијског удеса.

Члан 14.

Стручни послови заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије обављају се:

1) у организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране;

2) у организационој јединици Генералштаба Војске Србије у чијем делокругу су послови заштите животне средине за јединице Војске Србије;

3) у командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране и органима управе у саставу Министарства одбране.

Члан 15.

Организациона јединица Министарства одбране носилац функције заштита ресурса одбране:

1) организује израду нацрта нормативних аката, техничких прописа и предлоге измена и допуна прописа из области заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије;

2) даје стручна мишљења и упутства за примену појединих мера заштите животне средине;

3) прати промене републичких и међународних прописа и стандарда у области заштите животне средине, као и мишљења надлежних републичких органа за њихову примену;

4) учествује у изради наставних планова и програма школовања ученика и кадета, плана обуке војника и годишњег плана војнострукне обуке;

5) прати развој, организацију и функционисање система заштите животне средине страних оружаних снага и учествује у планирању међународне сарадње у области заштите животне средине;

6) прати научна и техничка достигнућа у области заштите животне средине (стручни скупови, семинари, конференције, конгреси, сајмови и сл.) и планира њихову имплементацију у Министарству одбране и Војсци Србије;

7) прати, анализира и предлаже формацијске елементе лица за заштиту животне средине;

8) врши анализу функционисања заштите животне средине на нивоу Министарства одбране;

9) учествује у координацији израде програма, програмских активности и финансијских планова по расходима намењеним за заштиту животне средине;

10) сарађује са организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије, надлежном инспекцијом Инспектората одбране и правним лицима и предузетницима који обављају послове у области заштите животне средине ван Министарства одбране и Војске Србије;

11) води регистар извора загађивања животне средине (катастар загађивача) у Министарству одбране;

12) израђује и води базу података у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником, а посебно оне које се односе на: врсте и количине опасног отпада (укључујући и посебне токове отпада), складишта опасног отпада, имајуће врсте и количине покретних ствари са повишеном радиоактивношћу, имајуће врсте и количине радиоактивног отпада, изворе јонизујућих зрачења и опасне материје;

13) организује и руководи контролом спровођења мера заштите животне средине у организационим јединицама Министарства одбране;

14) пружа стручну помоћ субјектима заштите животне средине;

15) обавља и друге послове из области заштите животне средине.

Члан 16.

Организациона јединица Генералштаба Војске Србије у чијем делокругу су послови у области заштите животне средине:

1) израђује акта која се односе на функционисање заштите животне средине у Војсци Србије и даје мишљења и упутства за примену појединих мера заштите животне средине;

2) предлаже формацијске елементе лица за заштиту животне средине у Војсци Србије;

3) прати и контролише примену прописа у области заштите животне средине;

4) учествује у изради плана обуке војника и годишњег плана војнострукне обуке, предлаже и планира потребан број часова за обраду тема из области заштите животне средине;

5) учествује у изради плана и програма оспособљавања и усавршавања лица за заштиту животне средине;

6) пружа помоћ потчињеним саставима у изради упутстава за заштиту животне средине;

7) пружа стручну помоћ лицима за заштиту животне средине у потчињеним саставима;

8) учествује у планирању набавке средстава и опреме за заштиту животне средине;

9) води регистар извора загађивања животне средине у командама, јединицама и установама Војске Србије и организационим јединицама Генералштаба Војске Србије;

10) води прописане евиденције о заштити животне средине за команде, јединице и установе Војске Србије и организационе јединице Генералштаба Војске Србије, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

11) непосредно остварује увид у функционисање заштите животне средине и у прописаним роковима врши контролу заштите животне средине у Војсци Србије;

12) периодично доставља извештаје о стању заштите животне средине у Војсци Србије носиоцу функције заштита ресурса одбране у Министарству одбране;

13) обавља и друге послове у области заштите животне средине.

Члан 17.

Команда Војске Србије оперативног нивоа одговорна је за стање заштите животне средине у свом и потчињеним саставима и обавља следеће задатке:

1) планира, организује и спроводи мере заштите животне средине;

2) израђује упутство о предузимању мера заштите животне средине;

3) регулише спровођење мера заштите животне средине и учествује у изради организационо-техничких мера и поступака заштите животне средине за потчињене јединице и установе;

4) одређује лице за заштиту животне средине;

5) предлаже формацијске елементе за лица за заштиту животне средине на свом нивоу и у потчињеним јединицама и установама;

6) организује обуку лица за заштиту животне средине;

7) врши оспособљавање за спровођење мера заштите животне средине;

8) учествује у изради годишњег плана набавке услуга, средстава и опреме за заштиту животне средине;

9) непосредно остварује увид у стање заштите животне средине у потчињеним јединицама и установама и у прописаним роковима врши контролу заштите животне средине;

10) води прописане евиденције заштите животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

11) периодично доставља извештаје о стању заштите животне средине;

12) организује сарадњу са правним лицима и предузетницима који обављају послове у области заштите животне средине ван Министарства одбране и Војске Србије;

13) обавља и друге задатке из области заштите животне средине.

Одредбе става 1. овог члана, изузев тачке 2), односе се и на организационе јединице Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије.

Члан 18.

Команда, јединица и установа Војске Србије ранга бригаде (базе, центра, флотиле) одговорна је за стање заштите животне средине у свом и потчињеним саставима и у обавези је да:

1) планира, организује и спроводи мере заштите животне средине;

2) израђује упутство о предузимању мера заштите животне средине и анализу и процену утицаја активности на животну средину у складу са овим правилником;

3) регулише спровођење мера заштите животне средине;

4) одређује лице за заштиту животне средине;

5) врши оспособљавање за спровођење мера заштите животне средине;

6) доставља предлог за израду годишњег плана набавке услуга, средстава и опреме за заштиту животне средине;

7) непосредно остварује увид у стање заштите животне средине у потчињеним саставима и у прописаним роковима врши контролу заштите животне средине;

8) води прописане евиденције заштите животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

9) периодично доставља извештаје о стању заштите животне средине;

10) организује сарадњу са цивилним службама, организацијама, правним и физичким лицима и предузетницима по питањима заштите животне средине;

11) обавља и друге задатке у области заштите животне средине.

Одредбе става 1. овог члана односе се и на војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране чија је делатност војно образовање, здравствена заштита, истраживање и развој у области одбрамбених технологија и одржавање убојних борбених средстава; на установе Војске Србије чија је делатност научноистраживачки рад, техничко одржавање и генерални ремонт средстава борбене технике и ремонт ваздухоплова и ваздухопловне опреме, као и на јединицу Војске Србије – команду гарнизона (гарнизонског места).

Члан 19.

Команда, јединица и установа Војске Србије ранга батаљона (дивизиона, ескадриле) одговорна је за стање заштите животне средине у свом и потчињеним саставима и у обавези је да:

1) регулише организацију и спровођење мера заштите животне средине;

2) израђује упутство о предузимању мера заштите животне средине и анализу и процену утицаја активности на животну средину у складу са овим правилником;

3) систематски спроводи мере заштите животне средине;

- 4) одређује лице за заштиту животне средине;
- 5) врши оспособљавање за спровођење мера заштите животне средине;
- 6) непосредно остварује увид у стање заштите животне средине у потчињеним саставима и у прописаним роковима врши контролу заштите животне средине;
- 7) води прописане евиденције заштите животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

8) периодично доставља извештаје о стању заштите животне средине;

9) обавља и друге задатке из области заштите животне средине.

Одредбе става 1. овог члана односе се и на установе Војске Србије чија је делатност ваздухопловна медицина; на јединицу Војске Србије која обезбеђује услове и подршку извођењу колективне обуке јединица Војске Србије и осталих структура система одбране; на органе управе у саставу Министарства одбране и на војне јединице и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, изузев наведених у члану 18. овог правилника.

Члан 20.

Субјекти заштите животне средине одговорни су за заштиту животне средине у свом и непосредно потчињеним саставима.

Сви субјекти заштите животне средине у обавези су да планирају, организују, спроводе и контролишу предузимање мера заштите животне средине, и то:

- 1) у процесу живота и рада;
- 2) за време обављања унутрашње, пријавне, стражарске и чуварске службе;
- 3) приликом испуштања отпадних вода из војних комплекса и објеката;
- 4) приликом преношења, утовара, истовара и транспорта људи и покретних ствари;
- 5) приликом употребе војних моторних возила;
- 6) за време извођења обуке, вежби и бојевих гађања на терену;
- 7) у току одржавања и уређења кухињско-трпезаријских блокова;
- 8) приликом одржавања техничких материјалних средстава;
- 9) у току обављања здравствене делатности и превентивномедицинске заштите;
- 10) у свим фазама управљања отпадом (неопасним, опасним и посебним токовима отпада);

11) приликом складиштења убојних средстава, погонских материјала и других опасних материја;

12) у току пољопривредне и сточарске производње;

13) приликом обављања делатности, као што су: истраживање и развој у области одбрамбених технологија, одржавање убојних борбених средстава, угоститељство, хотелијерство, туризам, лов, риболов, штампарство и изградња и одржавање објеката инфраструктуре.

Члан 21.

Организационе јединице Министарства одбране које у свом саставу имају војне установе чија је делатност војно образовање, превентивномедицинска заштита, здравствена заштита, истраживање и развој у области одбрамбених технологија и команде Војске Србије оперативног нивоа формирају стручни тим за обављање послова заштите животне средине који:

1) израђује план мера за унапређење заштите животне средине и брине о његовом спровођењу;

2) на основу записника и решења надлежне инспекције Инспектората одбране предлаже конкретне мере за отклањање утврђених пропуста и недостатака;

3) пружа потребну помоћ и контролише ажурираност планова управљања отпадом;

4) анализира узроке и изворе загађивања животне средине и предлаже допунске мере заштите животне средине.

Члан 22.

Сви субјекти заштите животне средине обавезно одређују лице за заштиту животне средине.

Број лица за заштиту животне средине одређује се зависно од технолошког процеса рада и у складу са процењеним ризицима по животну средину.

Војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, јединице и установе Војске Србије које се налазе на подручју националног парка или другог заштићеног природног добра одређују више лица за заштиту животне средине.

Командант војног комплекса одређује лице за заштиту животне средине за цео војни комплекс.

Командант војног комплекса у којем је размештено више команди, јединица и установа Војске Србије или организационих јединица Министарства одбране, ради заједничког рада у спровођењу мера заштите животне средине, формира координациони тим који чине сва лица за заштиту животне средине у војном комплексу.

У случају да више организационих делова Министарства одбране и Војске Србије дели радни простор приликом обављања послова, надлежне старешине или

руководиоци међусобно сарађују у примени прописаних мера заштите животне средине и координирају активности ради отклањања ризика од загађивања животне средине односно настајања удеса, узимајући у обзир природу послова који се обављају.

Члан 23.

Стручне послове заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије обављају лица за заштиту животне средине. За лице за заштиту животне средине може се одредити:

- 1) официр са завршеним факултетом из области заштите животне средине;
- 2) официр са завршеном Војном академијом – смер логистика – техничка служба, који је оспособљен за обављање послова заштите животне средине;
- 3) цивилно лице на служби у Војсци Србије са завршеним факултетом из области заштите животне средине.

Послове из става 1. овог члана могу обављати и лица која су завршила специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије и струковне студије – смер заштита животне средине уз одговарајућу обуку и потребно радно искуство на пословима заштите животне средине.

Изузетно, стручне послове заштите животне средине могу обављати и официри са завршеном Војном академијом који су на дан ступања на снагу овог правилника постављени дуже од две године на формацијско место референта за заштиту ресурса.

Члан 24.

Лице за заштиту животне средине постављено на формацијско место референта за заштиту животне средине односно референта за заштиту ресурса одговорно је у стручном погледу за организацију спровођења мера заштите животне средине и има задатак да:

- 1) организује и учествује у изради упутства за заштиту животне средине и, по потреби, врши његово ажурирање;
- 2) учествује у изради програма за оспособљавање запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије за предузимање мера заштите животне средине;
- 3) учествује у обуци запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије из заштите животне средине;
- 4) учествује у изради плана контроле заштите животне средине и у контроли заштите животне средине из свом и непосредно потчињеним саставима;

5) учествује у планирању финансијских средстава за потребе реализације мера и активности заштите животне средине;

6) сарађује са лицима за заштиту животне средине у другим субјектима заштите животне средине и правним лицима и предузетнима који обављају послове из области заштите животне средине ван Министарства одбране и Војске Србије;

7) прати промене прописа из области заштите животне средине и стручно се усавршава;

8) пружа стручну помоћ потчињеним саставима у организовању и спровођењу мера заштите животне средине;

9) остварује увид у начин спровођења мера заштите животне средине, о нађеном стању води евиденцију, извештава надлежног старешину или руководиоца и предузима мере како би се уочени недостаци и пропусти благовремено отклонили;

10) континуирано прати стање заштите животне средине и припрема извештаје, анализе и предлоге за надлежног старешину или руководиоца;

11) периодично доставља извештаје о стању заштите животне средине;

12) предлаже забрану употребе неисправних објеката, уређаја за рад, наоружања и војне опреме и инсталација који угрожавају животну средину;

13) предлаже организацију испитивања воде, земљишта и ваздуха и других обавеза које произилазе из прописа Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине;

14) проверава употребу средстава за заштиту животне средине и контролише њихову исправност;

15) води прописане евиденције из области заштите животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

16) учествује у јачању свести запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије о значају заштите животне средине;

17) обавља и друге задатке из области заштите животне средине.

Члан 25.

Лице за заштиту животне средине које послове заштите животне средине обавља поред своје редовне дужности извршава следеће задатке из области заштите животне средине:

- 1) организује и учествује у изради упутства за заштиту животне средине и, по потреби, врши његово ажурирање;
- 2) учествује у изради програма за оспособљавање запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије за предузимање мера заштите животне средине;

3) учествује у изради плана контроле заштите животне средине и у контроли заштите животне средине у свом и непосредно потчињеним саставима;

4) учествује у планирању финансијских средстава за потребе реализације мера и активности заштите животне средине;

5) прати промене прописа из области заштите животне средине и стручно се усавршава;

6) пружа помоћ потчињеним саставима у организовању и спровођењу мера заштите животне средине;

7) остварује увид у начин спровођења мера заштите животне средине, о нађеном стању води евиденцију, извештава надлежног старешину или руководиоца и предузима мере како би се уочени недостаци и пропусти благовремено отклонили;

8) прати стање заштите животне средине, припрема извештаје, анализе и предлоге за надлежног старешину или руководиоца;

9) периодично доставља извештаје о стању заштите животне средине;

10) предлаже забрану употребе неисправних објеката, уређаја за рад, наоружања и војне опреме и инсталација који угрожавају животну средину;

11) води прописане евиденције из области заштите животне средине, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником;

12) обавља и друге задатке из области заштите животне средине.

Члан 26.

Лице за заштиту животне средине обавља своје послове независно и самостално.

Лицу за заштиту животне средине омогућава се приступ подацима неопходним за реализацију задатака из своје надлежности.

Лицу за заштиту животне средине надлежни старешина или руководилац обезбеђује стручну обуку и континуирано усавршавање у области заштите животне средине.

Лице за заштиту животне средине одговорно је у стручном погледу за примену мера заштите животне средине.

Члан 27.

Надлежни старешина или руководилац одговоран је за свеукупно стање заштите животне средине у организационој целини којом командује или руководи и у обавези је да:

1) благовремено планира и организује заштиту животне средине;

2) организује израду анализе и процене утицаја активности на животну средину и упутства за примену мера заштите животне средине у складу са овим правилником;

3) одреди лице за заштиту животне средине и омогући његово стручно усавршавање;

4) одобри набавку услуга, средстава и опреме за заштиту животне средине;

5) одобри прибављање нормативно-правних аката и стручне литературе потребне за рад лица за заштиту животне средине;

6) организује обуку припадника Војске Србије односно запослених у Министарству одбране за спровођење мера заштите животне средине;

7) координира рад органа команде односно управе, организационе целине којом командује или руководи и усмерава њихов рад на сталном унапређењу стања заштите животне средине;

8) обезбеди примену одредаба прописа којима се уређује област заштите животне средине и овог правилника;

9) планира и организује контролу спровођења мера заштите животне средине у свом саставу и непосредно потчињеним саставима;

10) на предлог лица за заштиту животне средине, као и других стручних лица забрањује употребу неисправних објеката, уређаја за рад, наоружања и војне опреме и инсталација који озбиљно угрожавају животну средину све док се опасност не отклони.

Члан 28.

Командант гарнизона и командант војног комплекса или војног објекта ван војног комплекса регулише предузимање мера заштите животне средине у складу са Правилном службе Војске Србије и чланом 27. овог правилника.

Члан 29.

Помоћник команданта за операције и помоћник команданта за подршку у јединици Војске Србије ранга бригаде и у команди Војске Србије оперативног нивоа одговоран је за организовање, примену и спровођење мера заштите животне средине и у обавези је да:

1) обезбеди да се актима командовања обухвате одговарајуће мере и поступци за заштиту животне средине;

2) координира задатке и активности на предузимању мера заштите животне средине у објектима, на радним местима и у радној околини;

3) анализира стање заштите животне средине и предузима мере за њено унапређење и отклањање недостатака;

4) по потреби, учествује у раду стручног тима за заштиту животне средине;

5) сарађује са правним лицима и предузетницима који обављају послове у области заштите животне средине ван Министарства одбране и Војске Србије;

6) обавља и друге задатке из области заштите животне средине.

Члан 30.

Лице надлежно за оперативне послове одговорно је за спровођење мера заштите животне средине у току реализације оперативних послова и задатака и:

1) планира мере за заштиту заштите животне средине у документима из своје надлежности;

2) планира и организује контролу и оцењивање у области заштите животне средине, а по потреби врши припрему учесника и учествује у контроли и оцењивању;

3) обавља и друге послове и задатке из области заштите животне средине.

Члан 31.

Други руководиоци (начелник, шеф, управник, поствођа, вођа смене, командир) одговорни су за примену мера заштите животне средине и извршавају следеће задатке:

1) организују примену мера заштите животне средине при одвијању радног и наставног процеса, непосредно и преко својих потчињених;

2) у сарадњи са лицем за заштиту животне средине анализирају стање, предузимају и предлажу мере за побољшање стања заштите животне средине у току реализације задатака;

3) обезбеђују средства и опрему за заштиту животне средине и контролишу њихово наменско коришћење и редовност испитивања;

4) контролишу оспособљеност у познавању и примени мера заштите животне средине;

5) контролишу ред, дисциплину, технолошке и организационе процесе и спровођење мера заштите животне средине, као и друге елементе од утицаја на животну средину;

6) организују стручно оспособљавање из заштите животне средине лица на радним местима која по стручности захтевају одређену специјалност, као и оспособљавање у оквиру војностручне и стручно-специјалистичке обуке.

Члан 32.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране у обавези су да прописане или наређене активности обављају са пажњом и одговорношћу, водећи рачуна о заштити животне средине и у вези с тим треба:

1) да упознају технолошки процес, организацију рада, услове рада, опасности, штетности и правилан начин коришћења средстава и опреме за заштиту животне средине;

2) да се претходно упознају са прописаним мерама за заштиту животне средине.

Члан 33.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да израђују и воде евиденције и документа, у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине и овим правилником.

Евиденције и документа из става 1. овог члана су:

1) Евиденција врста и количина опасног отпада (Образац 1);

2) Подаци о складишту опасног отпада (Образац 2);

3) Евиденција покретних ствари са повишеном радиоактивношћу (Образац 3);

4) Евиденција радиоактивног отпада (Образац 4);

5) Пријава извора јонизујућих зрачења (Образац 5);

6) Евиденција о опасним материјама (Образац 6);

7) Евиденција опасног медицинског отпада (Образац 7);

8) Евиденција затворених извора јонизујућих зрачења (Образац 8);

9) Евиденција отворених извора јонизујућих зрачења (Образац 9).

Обрасци евиденција и документа из става 2. овог члана одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Субјекти заштите животне средине израђују и воде евиденције и документа из става 2. овог члана, зависно од технолошког процеса рада и могућих опасности по животну средину.

III. СПРОВОЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 34.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да организацијом рада и применом техничко-технолошких мера, радњи и поступака обезбеде услове за спречавање загађивања животне средине од:

1) опасних материја;

2) опасног отпада;

3) јонизујућих и нејонизујућих зрачења;

4) депонија за одлагање смећа;

5) места за одлагање и сортирање секундарних силовина;

6) места за одлагање отпада од хране;

7) издувних гасова, пара и прашина из димњака термоенергетских постројења и издувних гасова моторних возила;

8) отпадних вода;

9) буке и вибрација;

10) сточарских фарми и фарми експерименталних животиња.

Члан 35.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да у обављању својих активности обезбеде заштиту животне средине, и то:

1) применом прописа о заштити животне средине;

2) одрживим коришћењем природних ресурса, доbara и енергије;

3) употребом производа, процеса, технологија и праксе који не угрожавају животну средину;

4) предузимањем мера превенције, отклањањем последица угрожавања и санирањем штете настале према животној средини;

5) вођењем прописаних евиденција и њихово достављање линијом командовања и руковођења организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране;

6) контролом активности и рада постројења која могу представљати ризик или проузроковати опасност по животну средину и здравље људи;

7) другим мерама у складу са прописима Републике Србије којима се уређује област заштите животне средине.

Члан 36.

Процена утицаја пројеката на животну средину (у даљем тексту: процена утицаја) врши се за пројекте Министарства одбране и Војске Србије или за пројекте који се раде за потребе Министарства одбране и Војске Србије који се планирају и реализују у простору, укључујући изградњу, реконструкцију, промене технологије, проширење капацитета или престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (процена утицаја затеченог стања).

Процена утицаја из става 1. овог члана обухвата пројекте из области индустрије, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и све пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.

Одредбе овог члана односе се само на пројекте Министарства одбране и Војске Србије или на пројекте који се раде за потребе Министарства одбране и Војске Србије који нису намењени одбрани земље.

Члан 37.

Носилац пројекта за који се може захтевати процена утицаја подноси захтев за одлучивање о потреби процене утицаја надлежном органу.

Поступак процене утицаја спроводи се на основу прописа Републике Србије којим се уређује поступак процене утицаја за пројекте који могу имати значајне утицаје на животну средину.

Носилац пројекта не може приступити извођењу пројекта без спроведеног поступка процене утицаја и сагласности надлежног органа на студију о процени утицаја.

Надлежни орган из става 3. овог члана јесте орган који издаје одобрење за градњу пројекта у Министарству одбране, који је уједно и одговоран за спровођење поступка процене утицаја.

Носилац пројекта који користи природне ресурсе, обавља грађевинске и друге радове, активности и интервенције у природи у обавези је да поступа у складу са мерама заштите природе утврђеним у плановима, основама и програмима и у складу са пројектно-техничком документацијом, на начин да се избегну или на најмању меру сведу угрожавања и оштећења природе.

Носилац пројекта (пројеката) у Министарству одбране и Војсци Србије је потчињени састав организационе јединице Министарства одбране надлежне за инфраструктуру.

Процена утицаја обавезно се ради за пројекте који се налазе на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја и листи пројеката за које се може захтевати процена утицаја, а које прописује Влада Републике Србије, у складу са одредбама закона којим се уређује поступак процене утицаја за пројекте који могу имати значајне утицаје на животну средину.

О издатим сагласностима из става 3. овог члана, надлежни орган води евиденцију.

Члан 38.

Мере за спречавање или смањење негативних утицаја на животну средину утврђују се техничком документацијом за изградњу објеката у складу са прописом (правилником) којим се уређују делатности планирања, изградње, инвестиционог одржавања, техничке контроле и техничког надзора објеката инфраструктуре посебне намене које користе Министарство одбране и Војска Србије за потребе одбране земље.

Члан 39.

Субјекти заштите животне средине у својству корисника у обавези су да остварују заштиту земљишног простора (земљишта) и његово одрживо коришћење применом мера системског праћења квалитета земљишта, праћењем индикатора за оцену ризика од деградације земљишта, као и спровођењем ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани њиховим активностима.

Приликом промене носиоца права коришћења земљишта, корисник земљишта чије право коришћења престаје, а чија делатност је утицала односно могла да утиче или омета природне функције земљишта у обавези је да изради извештај о стању земљишта.

Члан 40.

Ради заштите квалитета воде, субјекти заштите животне средине предузимају мере којима спречавају:

- 1) уношење у површинске и подземне воде отпадних вода које садрже хазардне и загађујуће супстанце изнад прописаних граничних вредности емисије;
- 2) испуштање отпадних вода у стајаће воде;
- 3) испуштање са пловних објеката или са обале загађујућих супстанци које директно или индиректно допевају у воде;
- 4) испуштање прекомерно термички загађене воде;
- 5) коришћење ђубрива или средстава за заштиту биља у обалном појасу до пет метара;
- 6) испуштање у јавну канализацију отпадних вода које садрже хазардне супстанце;
- 7) коришћење напуштених бунара као септичких јама;
- 8) остављање материјала у кориту који могу загадити воде;
- 9) прање возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама и на водном земљишту.

Члан 41.

Субјекти заштите животне средине ради заштите вода од загађивања предузимају следеће активности:

- 1) уколико испуштају или одлажу материје које могу загадити воду у обавези су да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, делимично или потпуно одстрани;
- 2) уколико испуштају отпадну воду непосредно у реципијент у обавези су да обезбеде пречишћавање отпадних вода до нивоа који одговара граничним вредностима емисије;
- 3) уколико испуштају отпадне воде у пријемник и јавну канализацију у обавези су да поставе уређаје за мерење, да континуирано мере количине отпадних вода и испитују биохемијске и механичке параметре квалитета отпадних вода;

4) уколико имају уређаје за пречишћавање отпадних вода у обавези су да обезбеде мерење количина и испитивање квалитета отпадних вода пре и после пречишћавања, редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада.

Субјекти заштите животне средине набавку услуге мерења количина и испитивања квалитета отпадних вода врше од овлашћених правних лица.

О извршеним мерењима води се евиденција у складу са законом којим се уређује правни статус вода, интегрално управљање водама, управљање водним објектима и водним земљиштем и прописима донетим на основу закона.

Евиденција из става 3. овог члана ставља се на увид приликом контроле или инспекције.

Члан 42.

Субјекти заштите животне средине контролишу емисије из покретних извора загађивања приликом редовног, ванредног и контролног техничког прегледа, у складу са техничким прописом и законом којим се уређује безбедност саобраћаја.

Субјекти заштите животне средине уколико управљају стационарним извором загађивања, а немају могућност континуалног мерења емисије у обавези су да врше мерења емисије загађујућих материја у ваздуху у роковима одређеним прописом којим се прописују граничне вредности емисије загађујућих материја у ваздуху стационарних извора и начин, поступак, учесталост и методологија мерења емисије загађујућих материја.

Мерења емисије загађујућих материја врше се мерним уређајима на мерним местима применом прописаних метода мерења и врше их овлашћена правна лица – стручне организације акредитоване као лабораторије за испитивање које испуњавају прописане услове и поседују дозволу министарства надлежног за послове заштите животне средине да врше мониторинг ваздуха и/или мерење емисије.

Извештаји о извршеним мерењима емисије из ст. 1. и 2. овог члана чувају се у евиденцији која се по захтеву ставља на увид приликом контроле или инспекције.

Члан 43.

На подручју у којем је утврђено прекомерно загађење ваздуха односно прекорачење толерантних вредности за једну или више загађујућих материја (трећа категорија квалитета ваздуха), орган надлежан за послове заштите животне средине налаже оператеру да изради план за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха и одређује рок за израду тог плана.

Оператер је у обавези да у року из става 1. овог члана изради план оператера за смањење емисија из стационарних извора загађења у складу са законом којим

се уређује управљање квалитетом ваздуха и одређују мере, начин организовања и контрола спровођења заштите и побољшања квалитета ваздуха као природне вредности од општег интереса која ужива посебну заштиту.

Члан 44.

Одржавање и/или поправка, сакупљање, обнављање и обрада, контрола чишћења, трајног одлагања и искључивање из употребе производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач врши се у складу са законом којим се уређује управљање квалитетом ваздуха и одређују мере, начин организовања и контрола спровођења заштите и побољшања квалитета ваздуха као природне вредности од општег интереса која ужива посебну заштиту.

Члан 45.

Субјекти заштите животне средине који се баве складиштењем и дистрибуцијом у обавези су да примењују техничке мере ради смањења емисија испарљивих органских једињења.

Субјекти заштите животне средине који у свом производном процесу користе органске раствараче у обавези су да примењују мере ради смањења вредности емисије испарљивих органских једињења испод прописаних вредности.

Члан 46.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да у случају квара на постројењима или уређајима за заштиту животне средине услед чега настаје прекорачење граничних вредности емисије без одлагања предузму одговарајуће мере и о свему у што краћем року обавесте организациону јединицу Министарства одбране носиоца функције заштита ресурса одбране.

Члан 47.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да обезбеде и осигурају услове за:

- 1) управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина;
- 2) превенцију настајања отпада посебно развојем чистијих технологија и рационалним коришћењем природних богатстава, као и отклањање опасности од његовог штетног дејства на здравље људи и животну средину;
- 3) поновно искоришћење и рециклажу отпада, издајање секундарних сировина из отпада и коришћење отпада као енергента;
- 4) развој поступака и метода за одлагање отпада;
- 5) санацију неуређених одлагалишта отпада;

6) праћење стања постојећих и новоформираних одлагалишта отпада;

7) развијање свести о управљању отпадом.

Члан 48.

Субјекти заштите животне средине управљање отпадом организују на начин који не представља опасност по здравље људи и животну средину.

Субјекти заштите животне средине који су власници отпада у обавези су да класификују отпад на прописан начин, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

Отпад се разврстава према каталогу отпада.

Опасан отпад се класификује према пореклу, карактеристикама и саставу које га чине опасним.

Власник отпада у обавези је да изврши испитивање опасног отпада, као и отпада који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад.

Отпад се складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији произвођача или власника отпада и другим локацијама у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача или власника отпада дуже од 12 месеци, ако законом којим се уређује управљање отпадом није другачије одређено.

Забрањено је мешати опасан отпад са комуналним отпадом.

Забрањено је одлагање опасног отпада без претходног третмана којим се значајно смањују опасне карактеристике отпада.

Члан 49.

Отпад се може, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и прописом којим се уређује материјално и финансијско пословање у Министарству одбране и Војсци Србије, предати само предузећу, правном лицу или предузетнику који за ту врсту отпада поседује одговарајућу дозволу за обављање једне или више делатности у области управљања отпадом коју је издао надлежни орган.

Произвођач односно власник отпада мора да класификује отпад пре отпочињања кретања отпада.

Кретање отпада прати Документ о кретању отпада, који је прописао министар надлежан за послове заштите животне средине.

Власништво над отпадом престаје када следећи власник преузме отпад и прими Документ о кретању отпада, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

Кретање опасног отпада прати Документ о кретању опасног отпада, који је прописао министар надлежан за послове заштите животне средине. Документ о кретању опасног отпада попуњава произвођач односно власник и свако ко преузима опасан отпад.

Произвођач односно власник отпада чува комплетирани Документ о кретању отпада најмање две године, а Документ о кретању опасног отпада трајно.

Власник отпада је одговоран за све трошкове управљања отпадом.

Трошкове одлагања сноси држалац (власник) који непосредно предаје отпад на руковање сакупљачу отпада или постројењу за управљање отпадом и/или претходни држалац (власник) или произвођач производа од којег потиче отпад.

Субјекти заштите животне средине који су власници и произвођачи отпада у обавези су да воде и чувају евиденцију о отпаду у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и прописима донетим на основу закона и линијом командовања и руковођења достављају редовни годишњи извештај.

Члан 50.

Субјекти заштите животне средине који су произвођачи отпада у обавези су да:

1) сачине план управљања отпадом и организују његово спровођење, ако годишње произведу више од 100 тона неопасног отпада или више од 200 килограма опасног отпада;

2) прибаве извештај о испитивању отпада и обнове га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чувају извештај најмање пет година;

3) сакупљају отпад одвојено у складу са потребом будућег третмана;

4) складиште отпад на начин који минимално утиче на здравље људи и животну средину;

5) предају отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако нису у могућности да организују поступање са отпадом у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;

6) воде евиденцију о отпаду који настаје, који се предаје или одлаже;

7) одреде лице одговорно за управљање отпадом;

8) омогуће надлежној инспекцији Инспектората одбране контролу над локацијама, објектима, постројењима и документацијом.

Обавезе оператера постројења за третман отпада извршавају се на основу закона којим се уређује управљање отпадом и прописа донетих на основу закона.

Члан 51.

План управљања отпадом израђује се у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и прописима донетим на основу закона.

Лице одговорно за управљање отпадом у обавези је да:

1) изради нацрт плана управљања отпадом и организује његово спровођење и ажурирање;

2) предлаже мере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада;

3) прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извештава надлежног старешину или руководиоца.

На план управљања отпадом, надлежни старешина или руководиоца прибавља сагласност претпостављеног.

Члан 52.

Извештај о опасном отпаду насталом у субјектима заштите животне средине доставља се организационој јединици Министарства одбране носиоцу функције заштита ресурса одбране линијом командовања и руковођења два пута годишње:

1) до 15. јула текуће године за првих шест месеци;

2) уз годишњи извештај о стању заштите животне средине за претходну календарску годину.

Члан 53.

Субјекти заштите животне средине који су власници истрошених батерија и акумулатора у обавези су да их предају ради третмана правном лицу или предузетнику који за то има дозволу у складу са прописом којим се прописује поступак управљања истрошеним батеријама и акумулаторима, као и уређајима са уграђеним батеријама и акумулаторима и прописима којима се уређује материјално и финансијско пословање у Министарству одбране и Војсци Србије.

Субјекти заштите животне средине који су произвођачи отпадног уља, зависно од количине отпадног уља коју годишње произведу, у обавези су да обезбеде пријемно место до предаје ради третмана лицу које за то има дозволу и у складу са прописима којима се уређује материјално и финансијско пословање у Министарству одбране и Војсци Србије.

Пријемно место из става 2. овог члана обезбеђује се у складу са прописом Републике Србије којим се уређује управљање отпадним уљима.

Отпадно јестиво уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке делатности и другим сличним делатностима у којима се припрема више од 50 оброка дневно сакупља се ради прераде и добијања биогрива.

Отпад од електричних и електронских производа не може се мешати са другим врстама отпада и с њим се поступа у складу са прописом којим се прописује начин и поступак управљања отпадом од електричних и електронских производа.

Отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу одвојено се сакупљају, у складу са прописом Републике Србије којим се прописује начин и поступак за управљање отпадним флуоресцентним цевима које садрже живу.

Члан 54.

Субјекти заштите животне средине који су власници уређаја у употреби који садржи РСВ или за који постоји могућност да је контаминиран садржајем РСВ у обавези су да изврше испитивање садржаја РСВ преко овлашћене лабораторије за испитивање отпада.

Отпад који садржи РСВ одвојено се сакупља.

Власник уређаја који садржи више од 5 dm³ РСВ у обавези је да линијом командовања и руковођења носиоцу функције заштита ресурса одбране у Министарству одбране пријави уређај, достави план замене односно одлагања и деконтаминације уређаја, обезбеди одлагање односно њихову деконтаминацију, као и да о свим променама података који се односе на уређај доставља извештаје.

Отпад који садржи азбест одвојено се сакупља, пакује, складишти и одлаже на депонију на видљиво означеном месту намењеном за одлагање отпада који садржи азбест.

Субјекти заштите животне средине који су произвођачи или власници отпада који садржи азбест у обавези су да примене мере за спречавање разношења азбестних влакана и прашине у животној средини.

О количинама свих посебних токова отпада води се евиденција и достављају периодични извештаји.

Са амбалажом и амбалажним отпадом поступа се у складу са законом којим се уређује управљање амбалажом и амбалажним отпадом.

Члан 55.

Субјекти заштите животне средине који обављају здравствену заштиту отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита обавезно разврставају на месту настанка на опасан и неопасан.

Надлежне старешине или руководиоци који управљају објектима из става 1. овог члана у обавези су да израде план управљања медицинским отпадом и одреде одговорно лице за управљање отпадом.

Медицински отпад се сакупља на месту настанка, разврстава се опасан од неопасног отпада односно различите врсте опасног медицинског отпада и одлаже се у одговарајућу амбалажу прилагођену његовим својствима, количини, начину привременог одлагања, превоза и третмана.

Медицински отпад се разврстава према Каталогу отпада.

На месту разврставања опасног медицинског отпада постављају се писана упутства за особље које сакупља и разврстава тај отпад.

Разврстан медицински отпад се пакује, обележава, означава, транспортује, складишти, чува и подлеже даљем третману у складу са прописом Републике Србије којим се уређује поступак управљања опасним отпадом из објеката у којима се обавља здравствена заштита и начин управљања фармацеутским отпадом.

О количинама опасног медицинског отпада води се евиденција у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и прописима донетим на основу закона.

Члан 56.

Субјекти заштите животне средине могу обављати делатности са изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним материјалима само са прибављеним одобрењем које издаје Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту: Агенција).

Обављање радијационе делатности не може отпочети ако се претходно не прибави лиценца за обављање радијационе делатности.

Субјекти заштите животне средине који су добили лиценцу за обављање радијационе делатности (у даљем тексту: носилац лиценце за обављање радијационе делатности) у обавези су да одреде лице одговорно за заштиту од јонизујућих зрачења.

Члан 57.

Лице одговорно за заштиту од јонизујућих зрачења у обавези је да: спроводи унутрашњи надзор над применом мера заштите од јонизујућих зрачења; брине о спровођењу личне дозиметријске контроле и набавци заштитних средстава; брине о спровођењу здравствене контроле над професионално изложеним лицима; брине о стручној оспособљености запослених за спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења; брине о редовној контроли над изворима јонизујућих зрачења у прописаним роковима; организује предузимање заштитних мера у случају акцидента; обезбеђује вођење евиденција; присуствује инспекцијском надзору и обавља друге послове у вези са изворима јонизујућих зрачења.

Лице одговорно за заштиту од јонизујућих зрачења обавља дужности у складу са законом којим се прописују мере заштите живота и здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења и уређују услови за обављање делатности са изворима јонизујућих зрачења, као и управљање радиоактивним отпадом.

Лице одговорно за заштиту од јонизујућих зрачења мора да има завршену најмање средњу школу одговарајуће струке, радно искуство у области заштите од јонизујућих зрачења и допунску оспособљеност и обученост, у складу са законом из става 5. овог члана.

Члан 58.

За координацију активности у поступку пријављивања извора јонизујућих зрачења и нуклеарног материјала Агенцији за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије образује се посебна радна група.

Субјекти заштите животне средине који обављају делатност малог радијационог ризика односно користе изворе јонизујућих зрачења ниске активности немају обавезу да од Агенције прибаве лиценцу за ову врсту делатности али морају да прибаве потврду о евидентирању извора јонизујућих зрачења ниске активности.

Члан 59.

Мере заштите од јонизујућих зрачења које се спроводе ради заштите живота и здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења су:

1) обезбеђење и коришћење опреме и средстава за заштиту од јонизујућих зрачења и контрола ефикасности те заштите;

2) вођење евиденција о изворима јонизујућих зрачења;

3) вођење евиденција о материјалима и сировинама којима се у техничко-технолошком поступку повећава концентрација природних радионуклида изнад прописаних граница;

4) вођење евиденција о изложености јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва;

5) утврђивање услова рада и спровођење прописаних мера заштите на раду од штетног дејства јонизујућих зрачења;

6) контрола и праћење здравственог стања професионално изложених лица;

7) обучавање и оспособљавање кадра у области заштите од јонизујућих зрачења;

8) лична и колективна заштита људи од јонизујућих зрачења;

9) спровођење и примена мера из плана за деловање у случају акцидента;

10) сакупљање, складиштење, третман и одлагање радиоактивног отпада;

11) деконтаминација лица и радне и животне средине.

Члан 60.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности у обавези је да:

1) редовно одржава и сервисира изворе јонизујућих зрачења;

2) води прописану евиденцију о изворима јонизујућих зрачења;

3) пријави Агенцији све промене везане за рад извора јонизујућих зрачења од значаја за радијациону сигурност и безбедност;

4) пријави Агенцији престанак коришћења извора јонизујућих зрачења, као и начин његовог чувања, складиштења и могућност трајног одлагања;

5) пријави Агенцији сваку промену у односу на прописане услове на основу којих му је издата лиценца за обављање радијационе делатности;

6) спроводи и друге мере заштите од јонизујућих зрачења.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности обавезе из става 1. тач. 3), 4) и 5) овог члана извршава преко посебне радне групе из члана 58. став 1. овог правилника.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности у обавези је да професионално изложеним лицима обезбеди личну дозиметријску контролу, да их опреми личним заштитним средствима, да обезбеди проверавање исправности тих средстава и њихово правилно коришћење, да их упућује на редовне здравствене прегледе, као и на допунско обучавање и оспособљавање, у складу са законом којим се прописују мере заштите живота и здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења и уређују услови за обављање делатности са изворима јонизујућих зрачења, као и управљање радиоактивним отпадом.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности у обавези је да води евиденцију и да линијом командовања и руковођења достави прописане податке о изворима јонизујућих зрачења, о професионално изложеним лицима и о радиоактивном отпаду носиоцу функције заштита ресурса одбране у Министарству одбране.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности у медицинске сврхе у обавези је да, поред евиденције из става 4. овог члана, води и евиденцију о изложености пацијената јонизујућим зрачењима.

Субјекти заштите животне средине који имају изворе јонизујућег зрачења израђују евиденције у складу са прописом којим се прописује образац и садржај евиденције о изворима јонизујућих зрачења, о професионално изложеним лицима, о изложености пацијената јонизујућим зрачењима и о радиоактивном отпаду.

Члан 61.

Рад са изворима јонизујућих зрачења није дозвољен:

- 1) лицима млађим од 18 година;
- 2) женама за време трудноће;
- 3) женама за време дојења детета, ако раде са отвореним изворима јонизујућих зрачења.

Забрањено је излагање јонизујућим зрачењима изнад граница прописаних за становништво лицима млађим од 18 година, осим лицима старијим од 16 година за време прописане обуке у току редовног школовања за рад са изворима јонизујућих зрачења.

У Министарству одбране и Војсци Србије није дозвољена уградња радиоактивних громобрана и јонизујућих детектора дима који имају извор јонизујућих зрачења у гасовитом стању или извор јонизујућих зрачења чији су продукти распада у гасовитом стању.

Члан 62.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности у обавези је да, зависно од врсте радијационе делатности, радиоактивни отпад који је настао при раду привремено чува на прописан начин у свом спремишту најдуже годину дана и да га најкасније до истека тог рока преда носиоцу лиценце за управљање складиштем радиоактивног отпада.

Носилац лиценце за обављање радијационе делатности у обавези је да радиоактивни отпад сакупља, чува, евидентира и складишти на прописан начин и по прописаним условима. Носилац лиценце у обавези је да:

- 1) обезбеди да објекти и просторије у којима се радиоактивни отпад сакупља, чува, евидентира и складишти одговарају техничким, сигурносним и другим прописаним условима који обезбеђују заштиту људи и животне средине од јонизујућих зрачења;
- 2) спроведе мере којима се спречава да радиоактивни отпад проузрокује контаминацију животне средине;
- 3) обезбеди ускладиштени радиоактивни или нуклеарни материјал.

До успостављања услова за трајно одлагање радиоактивног отпада, радиоактивни отпад привремено ће се складиштити код правног лица које има лиценцу за управљање привременим складиштем радиоактивног отпада.

Члан 63.

Примена извора јонизујућих зрачења у медицини у Министарству одбране и Војсци Србије уређује се у складу са прописом којим се уређују услови за обавља-

ње радијационе делатности односно нуклеарне активности у медицини, као и начин заштите пацијената приликом медицинског излагања ради спровођења дијагностичког или терапијског поступка и врсте и начина мерења за процену нивоа медицинског излагања јонизујућим зрачењима.

Члан 64.

Субјекти заштите животне средине предузимају мере заштите од нејонизујућих зрачења у складу са законом којим се уређују услови и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења у коришћењу извора нејонизујућих зрачења.

Члан 65.

Субјекти заштите животне средине који користе биоцидни производ користе га тако да се не проузрокује штетно дејство на здравље људи и животиња и животну средину, водећи рачуна о рационалној примени комбинације физичких, биолошких, хемијских и других одговарајућих мера против циљних организама, као и да се његово коришћење сведе на најмању могућу меру.

Корисник биоцидног производа у обавези је да поштује све заштитне мере за безбедност људи и животиња и животне средине у складу са упутством за употребу и информацијама из безбедносног листа.

Субјекти заштите животне средине који користе биоцидни производ за обављање регистроване делатности у обавези су да воде евиденцију о количинама набављених биоцидних производа, количинама залиха, количинама употребљених биоцидних производа и намени за коју су употребљени.

Подаци из евиденције из става 3. овог члана чувају се најмање десет година.

Члан 66.

Субјекти заштите животне средине који користе опасне хемикалије у обавези су да њима рукују на безбедан начин, у складу са упутством о правилној употреби, безбедности и заштити здравља приликом употребе, упутством о поступању са остацима неупотребљених опасних хемикалија и празном амбалажом, мерама прве помоћи и мерама за заштиту животне средине из безбедносног листа, као и у складу са другим доступним информацијама.

Безбедносни лист из става 1. овог члана садржи: идентификацију хемикалије, податке о својствима хемикалије, начину коришћења, превентивне мере, мере за смањење ризика и податке о снабдевачу хемикалије.

Субјекти заштите животне средине који су корисници хемикалија у обавези су да опасне хемикалије складиште тако да не угрожавају живот и здравље људи и животну средину и да сакупљају, складиште и безбедно одлажу остатке опасних хемикалија и празну амбалажу у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом.

Члан 67.

У Министарству одбране и Војсци Србије забрањено је у било којим околностима:

1) развијати, производити, стицати, задржавати или директно или индиректно преносити хемијско оружје на друга лица;

2) употребљавати хемијско оружје;

3) на било који начин укључивати у војне припреме употребу хемијског оружја;

4) на било који начин помагати, охрабривати или подстицати друге да се укључе у активности које су забрањене законом којим се прописују забране и ограничења развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и хемијских супстанци које служе за производњу тог оружја, начин и услови управљања хемијским супстанцама са двоструком наменом, што обухвата њихову производњу, прераду, коришћење и складиштење, у складу са потврђеном Конвенцијом о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању;

5) користити агенсе за сузбијање нереда као метод ратовања.

Субјекти заштите животне средине који користе или складиште хемикалије са Листе 1, 2. и 3. Анекса о хемикалијама уз Конвенцију о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању поступају у потпуности у складу са законом из става 1. тачка 4) овог члана.

Члан 68.

Субјекти заштите животне средине који користе изворе буке одговорни су за сваку активност или непредузимање мера којима се проузрокује изложеност буци изнад граничних вредности.

Забрањено је емитовање буке у животној средини изнад прописаних граничних вредности.

Мере заштите од буке везане за избор и употребу машина, уређаја, средстава за рад и превозна средства спроводе се применом најбољих доступних техника које су технички и економски исплативе.

Извори буке који се користе за обављање делатности, а који се привремено користе или се трајно постављају у отвореном простору на нивоу тла, непокретне и покретне објекте или се користе на води или у ваздуху морају имати податке о нивоу звучне снаге коју емитују при прописаним условима коришћења и одржавања.

Субјекти заштите животне средине који су власници односно корисници извора буке у обавези су да на прописан начин обезбеде мерење буке и израде извештаје о мерењу буке и сnose трошкове мерења буке у зони утицаја у складу са законом којим се уређује заштита од буке у животној средини.

Субјекти заштите животне средине набавку услуге мерења буке у животној средини врше од овлашћених стручних организација које испуњавају прописане услове за мерење буке у складу са законом којим се уређује заштита од буке у животној средини.

Одредбе овог члана не односе се на буку која потиче од војних активности на војним полигонима, стрелиштима и вежбалиштима.

Члан 69.

Заштита од вибрација спроводи се предузимањем мера којима се спречава и отклања угрожавање животне средине од дејства механичких, периодичних и појединачних потреса изазваних људском делатношћу.

Члан 70.

Субјекти заштите животне средине који газдују шумама у обавези су да спроводе мере заштите шума, да штите шуме и шумска земљишта од деградације и ерозије, да извршавају планове газдовања шумама, као и да спроводе остале мере у складу са законом којим се уређује очување, заштита, планирање, гајење и коришћење шума, располагање шумама и шумским земљиштем, као и друга питања значајна за шуме и шумско земљиште.

Ради очувања шума, осим када је законом из става 1. овог члана другачије прописано, забрањено је:

1) пустошење и крчење шума;

2) чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума;

3) сеча која није у складу са плановима газдовања шумама;

4) сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа;

5) подбелживање стабала;

6) паша, брст стоке, као и жирење у шуми;

7) сакупљање осталих шумских производа (гљива, плодова, лековитог биља, пужева и друго);

8) сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шумама;

9) коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката за газдовање шумама;

10) самоволно заузимање шума, уништавање или оштећивање шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама;

11) одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађивање шума на било који начин;

12) предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Субјекти заштите животне средине који газдују шумама предузимају одговарајуће мере и реализују активности у складу са законом из става 1. овог члана.

Члан 71.

Војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране којима је дато ловиште на газдовање у обавези су да предузимају мере за: заштиту, управљање, лов, коришћење и унапређивање популација дивљачи у ловишту; заштиту, очување и унапређивање станишта дивљачи и заштиту, уређивање и одржавање ловишта, у складу са законом којим се уређује заштита, управљање, лов, коришћење и унапређивање популација дивљачи у ловишту; заштита, очување и унапређивање станишта дивљачи; заштита, уређивање и одржавање ловишта и друга питања од значаја за дивљач и ловство.

Члан 72.

Војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране којима су уступљене риболовне воде или рибарска подручја у обавези су да предузимају мере и извршавају своје обавезе у складу са законом којим се уређује управљање рибљим фондом у риболовним водама, које обухвата заштиту и одрживо коришћење рибљег фонда као природног богатства и добра од општег интереса.

Члан 73.

Субјекти заштите животне средине спроводе мере заштите природе, и то:

1) утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу;

2) спровођењем мера заштите природе и предела;

3) утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у делатностима од утицаја на природу;

4) одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења;

5) ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи коришћењем природних ресурса или природним катастрофама;

6) подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе;

7) обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе;

8) подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања.

Субјекти заштите животне средине заштиту биолошке разноврсности остварују спровођењем мера заштите и унапређења врста, њихових популација, природних станишта и екосистема и предузимају одговарајуће мере заштите предела, заштићених природних добара, заштите и очување дивљих врста и заштите покретних заштићених природних докумената.

У заштићеном природном добру не могу се обављати активности којима се угрожава капацитет животне средине, природна равнотежа, биодиверзитет, хидрографске, геоморфолошке, геолошке, културне и пејзажне вредности или на било који начин деградирати квалитет и својства природног добра.

Члан 74.

Субјекти заштите животне средине су у обавези да управљају опасним материјама под условима и на начин којим се обезбеђује смањење ризика од њихових опасних својстава по животну средину и здравље људи, и то у процесу њихове производње, складиштења, коришћења и одлагања.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да планирају, организују и предузимају све потребне превентивне, заштитне, сигурносне и санационе мере којима се ризик по животну средину и здравље људи своди на најмању могућу меру.

Члан 75.

Субјекти заштите животне средине, војна постројења и војна складишта који обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја у једнаким или већим количинама од прописаних, који управљају објектима специфичне делатности са аспекта повишеног ризика по живот и здравље људи од несрећа и терористичких активности у обавези су да предузму све неопходне мере за спречавање удеса и ограничавања утицаја тог удеса на живот и здравље људи и животну средину, у складу са законом којим се уређује интегрални систем заштите животне средине и деловање и законом којим се уређује деловање и управљање ванредним ситуацијама.

Субјекти заштите животне средине који врше активности у објектима у којима се користе или складиште и одлажу радиоактивни и нуклеарни материјали у обавези су да организују и спроводе заштиту и спасавање људи и заштиту животне средине од последица удеса.

Члан 76.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да, узимајући у обзир њихову делатност, врсту и количину опасних материја и објекте које користе, из-

раде план заштите од удеса и да у складу с тим документом предузму мере за спречавање удеса и ограничавање утицаја удеса на живот и здравље људи, материјална добра и животну средину.

План заштите од удеса обухвата:

1) организацију и поступке обавештавања и активирања органа и структура за реаговање у случају удеса, процену настале ситуације и доношење одлука;

2) мере за смањење ризика за запослене на ризичним радним местима захваћеним удесом;

3) организацију за рано упозорење и обавештавање о удесу надлежних органа Републике Србије и јединица локалне самоуправе, а преко њих – становништва, као и сопствене мере пружања помоћи при спровођењу планова заштите по којима поступају ти органи;

4) организацију рада органа и запослених у спровођењу мера заштите и спасавања људи и заштити животне средине у случају удеса;

5) организацију информисања јавности;

6) организацију наставка рада и опоравка од удеса.

План заштите од удеса ажурира се и тестира по потреби, а обавезно најмање једанпут у периоду од две године.

Субјекти заштите животне средине одмах линијом командовања и руковођења извештавају о удесу и о чињеницама и околностима удеса, опасним материјама на месту удеса, расположивим подацима за процену последица удеса за људе, материјална добра и животну средину и о предузетим хитним мерама.

Субјекти заштите животне средине у обавези су да воде евиденцију о врстама и количинама опасних материја и опасног отпада, као и о начину и условима складиштења према прописаним обрасцима.

Члан 77.

Надлежне старешине и руководиоци у обавези су да обезбеде да се сви припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране стручно оспособе да штите и не угрожавају животну средину, што постижу оспособљавањем за примену мера заштите животне средине.

Члан 78.

Оспособљавање припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за примену мера заштите животне средине је теоријско и обухвата оспособљавање одмах након пријема лица у радни однос, периодично оспособљавање у току рада и оспособљавање приликом промена у технолошком процесу односно процесу рада које могу угрозити животну средину.

Оспособљавање лица из става 1. овог члана за примену мера заштите животне средине врши се одмах након пријема у радни однос у трајању од најмање три наставна часа. Оспособљавање војника и лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије за примену мера заштите животне средине врши се у оквиру њихове редовне обуке.

Периодично оспособљавање за примену мера заштите животне средине врши се у оквиру војностручне и стручно-специјалистичке обуке професионалних припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране.

Изузетно, периодично оспособљавање за примену мера заштите животне средине може се вршити у оквиру усавршавања за безбедан и здрав рад у роковима предвиђеним прописом којим се уређује безбедност и здравље на раду у Министарству одбране и Војсци Србије.

За периодично оспособљавање из става 3. овог члана, годишњи фонд часова не сме бити мањи од два наставна часа, а повећава се зависно од специфичности технолошког процеса рада и евентуалних опасности по животну средину.

Оспособљавање приликом промена у технолошком процесу односно процесу рада које могу угрозити животну средину врши се на исти начин као и оспособљавање за примену мера заштите животне средине одмах након пријема у радни однос.

Члан 79.

Оспособљавање за примену мера заштите животне средине врши се у току радног времена, осим за лица која обављају стручне послове у области заштите ресурса када се може вршити и после радног времена и ван радног места.

Стручну припрему извођача обуке из области заштите животне средине врши лице за заштиту животне средине.

Сви субјекти заштите животне средине обезбеђују потребна материјална и финансијска средства за оспособљавање својих припадника односно запослених за предузимање мера заштите животне средине.

Припадници Војске Србије и запослени у Министарству одбране у обавези су да индивидуално изучавају садржаје и прописе из области заштите животне средине, нарочито оних који су у вези са извршавањем њихових радних задатака.

Члан 80.

Оспособљавање за примену мера заштите животне средине обухвата упознавање са:

1) појмом и значајем заштите животне средине;

2) најзначајнијим одредбама прописа којима се уређује област заштите животне средине, других аката из области заштите животне средине и одредбама овог правилника;

3) мерама и поступцима за заштиту природе, воде, ваздуха, земљишта, шума, геолошких ресурса и заштиту од буке и вибрација;

4) мерама и поступцима управљања отпадом – опасним и неопасним и посебним токовима отпада;

5) мерама заштите од јонизујућих и нејонизујућих зрачења;

6) мерама и поступцима у случају нуклеарних и хемијских удеса;

7) значајем и потребом подизања културе заштите животне средине.

Члан 81.

Провера оспособљености за примену мера заштите животне средине припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране врши се у оквиру провере оспособљености за безбедан и здрав рад, у роковима предвиђеним одредбама прописа којим се уређује безбедност и здравље на раду у Министарству одбране и Војсци Србије.

Припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који приликом провере из става 1. овог члана не покаже потребан ниво знања подлеже поновном оспособљавању и провери.

Члан 82.

Оспособљеност припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за примену мера заштите животне средине утврђује комисија за оцену оспособљености за примену мера заштите животне средине коју образује надлежни старешина или руководилац.

По завршеном оспособљавању припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране, пред комисијом из става 1. овог члана врши се теоријска провера знања путем одговарајућих тестова или усмено.

Радам комисије из става 1. овог члана руководи и председава лице за заштиту животне средине.

Члан 83.

Припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране који приликом провере знања из области заштите животне средине не покаже потребан ниво оспособљености за примену мера заштите животне средине не може наставити да ради на свом радном месту ако извршавање радних задатака на том радном месту може довести до значајног угрожавања и деградације животне средине.

У случају из става 1. овог члана, припадник Војске Србије и запослени у Министарству одбране распоредиће се на друго радно место на којем радни задаци одговарају његовој радној способности.

Члан 84.

О оспособљавању и провери знања припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране за примену мера заштите животне средине води се евиденција у оквиру евиденција за безбедан и здрав рад, у складу са одредбама прописа којим се уређује безбедност и здравље на раду у Министарству одбране и Војсци Србије.

IV. КОНТРОЛА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 85.

Под контролом послова заштите животне средине, у складу са одредбама овог правилника, подразумева се контрола спровођења закона, подзаконских прописа и других аката којима се уређују, организују, планирају и спроводе мере заштите животне средине у командама, јединицама и установама Војске Србије, организационим јединицама Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије и војним јединицама и војним установама које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, као и контрола техничких прописа који се односе на заштиту животне средине.

Члан 86.

Основни циљ контроле заштите животне средине јесте да се:

1) сагледа и применом јединствених критеријума објективно оцени постојеће стање заштите животне средине;

2) утврде степен и узроци одступања стварног стања заштите животне средине у односу на прописане и наређене мере заштите животне средине;

3) после извршене контроле изврши анализа и предложи мере за унапређење квалитета и стања заштите животне средине;

4) обезбеди стално јачање одговорности надлежних старешина или руководилаца за стање заштите животне средине и стварање безбедних услова за животну средину;

5) пружи стручна помоћ за унапређење послова заштите животне средине субјектима код којих се врши контрола.

Члан 87.

Контрола заштите животне средине може бити:

- 1) по обиму – потпуна или делимична;
- 2) по врсти – редовна или ванредна или повратна;
- 3) по начину – најављена или ненајављена.

Потпуна контрола врши се по свим елементима, питањима и параметрима заштите животне средине и у свим потчињеним јединицама односно установама или организационим целинама субјекта код којег се врши контрола.

Делимична контрола врши се по појединим елементима, питањима и параметрима карактеристичним за субјекте код којих се врши контрола и у делу потчињених јединица односно установа или организационих делова.

Редовна контрола врши се на основу одобрених планова.

Ванредна контрола врши се према посебном наређењу када се процени да је потребно сагледати стање у одређеном субјекту, а може се вршити пре времена одређеног за редовну контролу. Ванредна контрола може бити потпуна или делимична, најављена или ненајављена.

Повратна контрола врши се када је у претходној контроли установљено незадовољавајуће стање по истеку рокова за отклањање слабости и пропуста.

Повратна контрола врши се по елементима, питањима и параметрима по којима је установљено незадовољавајуће стање.

Члан 88.

Контрола заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије врши се на основу прописа и аката којима се одређују носиоци планирања, припреме, организовања и извршења контроле на свим нивоима командовања и регулишу основе за уређење контролне функције у Војсци Србије, као и на основу прописа којима се уређује контрола и оцењивање стања заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 89.

Носиоци планирања у Министарству одбране и Војсци Србије израђују годишње планове контроле стања заштите животне средине.

Након реализације контроле заштите животне средине, субјекту код којег се врши контрола доставља се оцена.

Субјекат код којег је извршена контрола на основу добијене оцене и наређења израђује план и приступа отклањању недостатака и пропуста у одређеним роковима.

Члан 90.

Инспекцију заштите животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије врши орган управе у саставу Министарства одбране надлежан за обављање инспекцијских послова.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 91.

Мере заштите животне средине које нису обухваћене овим правилником спроводе се у складу са законом којим се уређује интегрални систем заштите животне средине којим се обезбеђује остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини и уравнотежен однос привредног развоја и животне средине у Републици Србији и прописа донетих на основу тог закона.

Члан 92.

Сви субјекти заштите животне средине усагласиће акта којима се уређује заштита животне средине са одредбама овог правилника, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 93.

Лица за заштиту животне средине која су већ постављена на формацијско место, а нису оспособљена за обављање послова заштите животне средине у складу са одредбама овог правилника морају се за то оспособити у року од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 94.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правило о заштити на раду и заштити животне средине у Војсци Југославије (Генералштаб Војске Југославије, Сектор позадине, Оперативно-позадинска управа, 1995. година), у делу који се односи на заштиту животне средине.

Члан 95.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Р.в.п. бр. 14
7. априла 2015. године
Београд

Министар одбране
Братислав Гашић, с. р.

ПОДАЦИ О СКЛАДИШТУ ОПАСНОГ ОТПАДА**ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

(формацијски назив јединице односно установе у којој је настао опасан отпад)

Адреса:

– место: _____

– улица и број: _____

Лице за контакт: _____

Телефон: _____

Факс: _____

Редни број под којим је наведен опасан отпад у Обрасцу 1, који се чува у овом складишту:**ПОДАЦИ О СКЛАДИШТУ ОПАСНОГ ОТПАДА****Назив складишта (ВП и место):** _____**Број објекта/објеката у којем/којима се складишти опасан отпад:** _____

Адреса:

– место: _____

– улица и број: _____

Лице за контакт: _____

Телефон: _____

Факс: _____

Удаљеност од:

– насеља: _____

– река, језера: _____

– стоваришта запаљивог материјала: _____

– гасовода: _____

– нафтовода: _____

– далековода: _____

– аеродрома: _____

– саобраћајница: _____

1. Положај у односу на остале објекте јединице односно установе:

2. Година отпочињања привременог складиштења: _____

ЕВИДЕНЦИЈА ПОКРЕТНИХ СТВАРИ СА ПОВИШЕНОМ РАДИОАКТИВНОШЋУ

(назив субјекта заштите животне средине)

(адреса седишта субјекта заштите животне средине)

Назив покретне ствари са повишеном радиоактивношћу		
Количина	комада	
	kg	
Врста радиоактивног изотопа		
Статус (расходовано, раскњижено, расходовано и раскњижено и сл.)		
Локација и време чувања (навести где се покретна ствар налази – магацин, лабораторија, кабинет и сл.)		
Начин паковања и чувања (у оловном сандуку, у бетонском контејнеру, у каси или без заштите – на полици, у витрини и сл.)		
Јачина дозе зрачења на површини амбалаже, паковања и слично		
Напомена:		

Датум _____

(лице за заштиту животне средине)

М.П.

(надлежни старешина или руководиоцац)

ЕВИДЕНЦИЈА РАДИОАКТИВНОГ ОТПАДА

(назив субјекта заштите животне средине)

(адреса седишта субјекта заштите животне средине)

Порекло, тип и категорија радиоактивног отпада		
Количина	комада	
	m ³	
Подаци о значајним физичким и хемијским карактеристикама		
Датум настанка, сакупљања и стављање у спремиште		
Јачина дозе зрачења на површини амбалаже		
Врста радиоактивног изотопа		
Статус (расходовано, раскњижено, расходовано и раскњижено и сл.)		
Локација и време чувања (где се покретна ствар налази – магацин, лабораторија, кабинет и сл.)		
Начин паковања и чувања (у оловном сандуку, у бетонском контејнеру, у каси, без заштите – на полици, у витрини и сл.)		
Поступак обрађивања		
Напомена:		

Датум _____

(лице за заштиту животне средине)

М.П.

(надлежни старешина или руководиоцац)

ПРИЈАВА ИЗВОРА ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА**Подаци о субјекту заштите животне средине – кориснику извора јонизујућих зрачења****Табела 1**

Назив:		
Град:		
Улица и број:		
Телефон:	Факс:	Е-пошта:
Лице одговорно за заштиту од јонизујућих зрачења:		
Телефон:	Факс:	Е-пошта:

Листа извора који се пријављују**Табела 2**

Редни број извора	Опис извора (затворени/отворени/генератори јонизујућих зрачења)	Напомена о коришћењу извора (намера, коришћење, превоз, увоз, извоз, технички сервис, производња, остале делатности)

Подаци о генератору јонизујућих зрачења**Табела 3**

Редни број извора из Табеле 2	
Назив генератора и додатних уређаја	
Назив и седиште произвођача	
Тип и серијски број генератора односно рендгенске цеви	
Локација објекта односно просторије у којој се користи	
Величина просторије и начин вентилације	
Максималан напон рендгенске цеви (kV)	
Максимална јачина струје (mA)	

Подаци о радиоактивним изворима

Табела 4

Редни број извора из Табеле 2	
Врста уређаја	
Назив радионуклида	
Активност (Bq) мерено дана	
Категорија извора	
Подаци о контејнеру	
Предвиђен рок коришћења	
Поступак на крају коришћења (предаја у складиште радиоактивног отпада или ослобађање од контроле)	

Место _____

Датум _____

М.П.

(надлежни старешине или руководиоца)

ЕВИДЕНЦИЈА О ОПАСНИМ МАТЕРИЈАМА

ПОДАЦИ О ИДЕНТИФИКАЦИЈИ

ТРГОВАЧКО ИМЕ ХЕМИКАЛИЈЕ	
Назив произвођача и земља пореkla	
CAS број (ако је применљив)	
ЕС број (ако је применљив)	
Класификација хемикалије	

ПОДАЦИ О КУПЉЕНИМ ХЕМИКАЛИЈАМА

Датум куповине (закључења уговора)	Назив и адреса добављача	ПИБ	Количина (у kg или l)
УКУПНО:			

Датум _____

(лице за заштиту животне средине)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 7

ЕВИДЕНЦИЈА ОПАСНОГ МЕДИЦИНСКОГ ОТПАДА

Врста опасног медицинског отпада	Место настанка	Количина (у kg)	Место привременог складиштења	Начин третмана	Напомена
Пагоанатомски отпад					
Оштри предмети					
Фармацеутски отпад					
Цитотоксични и цитостатички отпад					
Отпад загађен крвљу и телесним течностима					
Инфективни и високоинфективни отпад					
Хемијски отпад					
Отпад са високим садржајем тешких метала					
Отпадне боце под притиском					
Остали опасан медицински отпад					

(назив субјекта заштите животне средине)

(адреса седишта субјекта заштите животне средине)

Датум _____

(лице одговорно за управљање отпадом)

(лице за заштиту животне средине)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

ЕВИДЕНЦИЈА ЗАТВОРЕНИХ ИЗВОРА ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА

(назив субјекта заштите животне средине)

(адреса седишта субјекта заштите животне средине)

Назив и намена извора	
Назив и седиште произвођача	
Датум производње, испоруке, почетка и престанка коришћења	
Активност извора зрачења у моменту производње, набавке, почетка и престанка коришћења	
Локација објекта односно просторије у којој се користи	
Величина просторије и начин вентилације	
Број и датум издавања решења за коришћење односно лиценце за обављање радијационе делатности	
Датум мерења ради процене излагања јонизујућим зрачењима (дозиметријска мерења)	
Датум и врсте акцидента/инцидента и начин санације	
Назив и седиште правног лица које врши сервисирање односно одржавање	
Датум и место ускладиштења	
Напомена:	

Датум _____

(лице за заштиту животне средине)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

Образац 9

ЕВИДЕНЦИЈА ОТВОРЕНИХ ИЗВОРА ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА

(назив субјекта заштите животне средине)

(адреса седишта субјекта заштите животне средине)

Назив и намена извора	
Назив радиоизотопа у радиофармацеутику (само за примену у медицинске сврхе)	
Назив и седиште произвођача	
Датум производње, испоруке, почетка и престанка коришћења	
Активност извора зрачења у моменту производње, набавке, почетка и престанка коришћења	
Локација објекта односно просторије у којој се користи	
Величина просторије и начин вентилације	
Број и датум издавања решења за коришћење односно лиценце за обављање радијационе делатности	
Датум мерења ради процене излагања јонизујућим зрачењима (дозиметријска мерења)	
Датум и врсте акцидента/инцидента и начин санације	
Назив и седиште правног лица које врши сервисирање односно одржавање	
Датум и место ускладиштења	
Напомена:	

Датум _____

(лице за заштиту животне средине)

М.П.

(надлежни старешина или руководилац)

САДРЖАЈ

	Страна
208. Правилник о заштити животне средине у Министарству одбране и Војсци Србије	253

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
„Службени војни лист“, 11000 Београд, Бирчанинова 5
Главни и одговорни уредник Нада Сибинчић, проф.
Телефони: 011/3201–979 (23–979) и 011/3203–369 (32–369)
Телефон/факс: 011/3000–200
Штампа: Војна штампарија „Београд“, Београд, Ресавска 40б

